

RPA
Germà Bel
(Publicat a *La Vanguardia*, 10 de març de 2015)

Vagi familiaritzant amb aquesta sigla, RPA, que algun dia arribarà a lexicalitzar la Responsabilitat Patrimonial de l'Administració. La RPA s'ha posat de llarg a Espanya, després de sonats rescats efectuats com el del Castor, o en curs com les vuit autopistes (entre elles les radials de Madrid) concedides a finals dels 1990s...i ara entra en escena el tram Figueres –Perpinyà d'Alta Velocitat ferroviària. Aquest va ser concessionat el 2004 a un consorci liderat per ACS (una altra vegada don Florentino Pérez, com en els exemples anteriors), i les obres van costar més de 1000 milions €. Més de la meitat van ser de subvenció pública, i el consorci es va endeutar per més de 400 milions, deute del qual van camí de respondre els contribuents.

Com funciona la RPA? S'explica a "Tropezando dos veces con la misma piedra: Quiebra de autopistas de peaje y costes para contribuyentes y usuarios" (Daniel Albalade, Germà Bel y Paula Bel-Piñaña, *Revista de Economía Aplicada* 2015, http://www.revecap.com/revista/aceptados/albalade_bel_bel.pdf): La RPA suposa una indemnització davant la resolució anticipada de la concessió. Amb la RPA l'administració es compromet a abonar al concessionari l'import –descomptades amortitzacions- de les inversions per a expropiar terrenys, per executar les obres de construcció, i per adquirir altres béns necessaris per a l'explotació de l'obra. Aquestes quantitats es pignoren en els contractes financers i serveixen com una garantia pública per als finançadors. En aquest context, la cosa va així: l'empresa constructora construeix la infraestructura, i és pagada per l'empresa concessionària (usualment controlada per la pròpia constructora). Si l'explotació fa fallida més endavant, els finançadors recuperen els seus crèdits (gràcies a la RPA). La concessionària arrisca només la seva aportació de fons propis, suma que és inferior al benefici econòmic obtingut per la constructora amb la construcció. Negoci assegurat, i risc per al contribuent si les coses es posen malament.

Ara mirem endavant ¿Li sona el Pla Juncker? Persegueix promoure inversions privades per 315.000 milions €, que es pretenen induir amb garanties finançades amb 21.000 milions públics (del pressupost de la UE i del Banc Europeu d'Inversions). Així doncs, es tracta d'inversions realitzades per empreses privades, amb certes garanties públiques, i pot promoure alguns projectes interessants. Però tornem a Espanya ¿Què passarà si les institucions apliquen la RPA a inversions privades en, per exemple, projectes d'infraestructures de transport? ¿Hi ha a Espanya molts projectes d'aquest tipus en què els finançadors privats vagin a arriscar el seu capital sense gaudir de la garantia de la RPA? Hi ha motius per a la preocupació, i ens quedariem més tranquils si es suprimís la RPA (o subterfugis equivalents) de la normativa de contractes públics. Llavors sí, els riscos privats serien realment privats. Però l'expansió quantitativa de Draghi injectarà molt líquid que es voldrà rendibilitzar, i la influència política de constructors i financers és impressionant. Continuarà.